نام و نام خانوادگی :	جمهوری اسلامی ایران اداره آموزش و پرورش مشهد – ناحیه ۴ دبستان دولتی پسرانه سالیانی ارزشیابی توصیفی نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۴_۱۴۰۳	نام درس : فارسی نام دبیر : ..... تاریخ : ۱۴۰۴/۰۳/۰۵ مدت زمان امتحان : ۶۰ دقیقه
مقطع : پنجم تعداد صفحه سوال : ۲ صفحه		

ردیف	سوالات	بارم
۱	**درسی یا نادرستی هریک از عبارت‌های زیر را با علامت (√ – ×) مشخص کنید.** ۱. منظور از «سوار سبزپوش» در شعر بال در بال پرستوها، امام زمان (عج) است. ۲. از نظر نویسنده‌ی درس **راز زندگی**، این راز همان سفر به دور دنیا و به دست آوردن تجربه های بسیار ارزشمند است. ۳. شاعر شعر «چشمه و سنگ»، محمدجواد محبّت است. ۴. گفتن حرف راست و درست جز شجاعت‌های اخلاقی است. ۵. برای یک انسان، همه جا محلّ یادگیری نیست. ۶. تا تنور داغ است، نان را بچسبان: یعنی موقعیت فراهم شده را از دست نده!	
۲	**گزینه صحیح را انتخاب کنید.** ۱. شاعر شعر «کار و تلاش» ..... است. (محمّدتقی بهار – پروین اعتصامی) ۲. ..... یعنی کسی که به مال و ثروت علاقه بسیاری دارد. (مال‌دوست – ثرومند) ۳. گاهی اوقات در شعر، اجزای جمله با یکدیگر ..... می‌شوند. (جابه‌جا – جایگزین) ۴. ..... در دوران حکومت هخامنشیان به ایران حمله کرد. (چنگیزخان مغول – اسکندر مقدونی)	
۳	**با نوشتن واژه یا عبارت مناسب، (جمله / بیت) را کامل کنید.(شعر حفظی)** ..... / که‌ای تو، که پیش تو جنبم ز جای هرکجا سرگرم صحبت می‌شوند /	
۴	**ضرب المثل‌هایی که با یکدیگر ارتباط معنایی دارند را، به هم وصل کنید.** • با یک گل بهار نمی‌شود . — هرچه بکاری، همان را درو می‌کنی . • سنگ مفت، گنجشک هم مفت — حالا یک تیری در تاریکی می‌اندازیم. • هرچه کُنی، به خود کُنی؛ گر همه نیک و بد کنی. — راستی راه نجات است. • بار کج به منزل نمی‌رسد. — یک دست، صدا ندارد.	
۵	**واژه‌های نامرتب زیر را مرتب کرده و جمله بسازید. (هرواژه‌ای را که استفاده کردی، خط بزن)** (نچشیده – و – قدر - نمیدانست – بود –کشتی - اول – غرقه شدن – محنتِ – سلامتِ)	
۶	**مشخص کنید هریک از موارد زیر شنیدنی یا گوش‌دادنی است.** تیک‌تاک ساعت: — تلاوت قرآن: هشدار زنگ گوشی: — روانخوانی شعر توسط معلم:	
۷	**هریک از عبارت‌های زیر را به زبان ساده‌ی امروز بنویسید.** • بکوش اندر بهار زندگانی / که شد پیرایه‌ی پیری، جوانی	

www-kanoon.ir

	..... • گرت پایداری‌ست در کارها / شود سهل پیش تو دشوارها ..... • گریه و زاری درنهاد و لرزه بر اندامش افتاد؛ چندان که ملاطفت کردند، آرام نمی‌گرفت. ..... • بسی کَند و کاوید و کوشش نمود کزان سنگِ خارا، رهی برگشود	
۸	**هریک از واژه‌های زیر را به واژه‌ی مناسب مربوط کرده و ۸ واژه‌ی غیرساده‌ی جدید را بنویسید.** (خیز – بازدید - ساز – آمد – وار – خورد و – نگار - گزار) (نقش و - نماز - – رفت و – امید – جَست و – خوراک – نده - دید و)	
۹	**مترادف و متضاد هریک از واژه‌های زیر را بنویسید. (به علامت‌ها دقّت کن)** یأس ≠ ..... بردباری = ... ملایم ≠ ..... کَرَم = ... مسکین ≠ ..... صادق = ... ساکت ≠ ..... حیرت‌زده = ... فَربِه ≠ ..... صحّت = ... بیَفکَن ≠ ..... اندوهگین = ...	
۱۰	**جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.** غرورآمیز یعنی ..... دندان‌بُن یعنی ..... خود نویس یعنی:..... خیال‌انگیز یعنی ..... آموزِگار یعنی ..... پرتقال‌بُن یعنی	
۱۱	موارد مربوط را به هم وصل کنید. • جوان و راهزن — سبحه الابرار جامی • ابوریحان و ریحانه — پروین اعتصامی • زیر آسمان بزرگ — اسفندیار معتمدی • کار و تلاش — تِرُور رومَین	
۱۲	**درجای خالی یک صفت مناسب قرار دهید.** آریوبرزن ..... به دشمن حمله برد.	
	پسر گلم، هرکاری که دوست داری رو نکن! **اما هرکارخوبی رو که می‌کنی، دوست داشته باش!**	

www-kanoon-ir

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
1	درست درست نادرست نادرست نادرست درست	
۲	پروین اعتصامی مال‌دوست جا به جا اسکندر مقدونی	
۳	نجنبیدم از سیل زورآزمای / که‌ای تو که پیش تو جنبم ز جای هرکجا سرگرم صحبت می‌شوند / شاخه‌ها درباره‌ی گنجشک‌ها	
۴	• با یک گل بهار نمی‌شود = یک دست، صدا ندارد . • از تو حرکت (تلاش)، از خدا برکت = جوینده (کسی که دنبال چیزی می‌گردد)، یابنده است. • هرچه کُنی، به خود کُنی؛ گر همه نیک و بد کنی = هرچه بکاری، همان را درو میکنی. • سنگ مفت، گنجشک هم مفت - حالا یک تیری در تاریکی می‌اندازیم. • راستی راه نجات است – بار کج به منزل نمی‌رسد.	
۵	اول محنت غرقه شدن نچشیده بود و قدر سلامت کشتی نمی‌دانست.	
۶	شنیدنی – گوش دادنی شنیدنی – گوش دادنی	
۷	• تا جایی که می‌توانی در دوران جهانی تلاش و کوشش کن. تلاش انسان در دوران جوانی موجب آسایش در دوران سالمندی است. • اگر در انجام کارها پافشاری و تمرین داشته باشی؛ سختی‌ها برایت راحت می‌شود. • شروع به گریه و زاری کرد؛ هرچه با او مهربانی کردند، فایده نداشت و آرام نشد. • آنقدر تلاش کرد تا توانست سنگ را سوراخ کرده و راهی باز کند.	
۸	جست و خیز – دید و بازدید – رفت و آمد – زد و خورد – نقش و نگار- سازنده – نمازگزار - امیدوار	
۹	• امید / صبوری / سخت / محکم / لطف / بخشش • ثروتمند / خوشبخت / راستگویی / درستکاری / شلوغ / متعجب • لاغر / سلامتی / نیفکن / نندار / ناراحت	
۱۰	• چیزی همراه با غرور / ریشه‌ی دندان • چیزی که موجب خیال می‌شود / کسی که آموزش می‌دهد • چیزی یا کسی که می نویسد. / ریشه درخت پرتقال	
۱۱	• جوان و راهزن ـــــــــــــــــــــــــــــ سبحه الابرار جامی • ابوریحان و ریحانه ـــــــــــــــــــــــــــــ پروین اعتصامی	

• زیر آسمان بزرگ ـــــــــــــــــــــــــــــ اسفندیار معتمدی • کار و تلاش ـــــــــــــــــــــــــــــ تِرُوِر رومَین	
۱۲	شجاعانه / بی‌باکانه